

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Baththány-utca 5. sz.

A magyar gazdák veszedelme.

Németország kereskedői és ipari osztályában nagy a forrongás. Egy súlyos merényletet követtek el az ottani fogyasztó közönség ellen. Megdrágitották a mindennapi élelmiszerek árát, a husét, a kenyérét, a sörét, megdrágitották még a takarmányfélét is. Egymást érik a tiltakozó népgyűlések, melyeken állást foglalnak a mesterségesen előidézett drágaság ellen s a szónokok kiméletlen szavakkal támadják azt a rendszert, amely lehetővé tette, hogy egy osztály és foglalkozási ág előnyére megdrágitják a birodalom lakosságának élelmiszerét.

Ami pedig ezt a drágaságot odaát Németországban előidézte az a legújabb keletű védvamos irányzat, mely diadalra is jutott a kereskedelmi szerződés keretében. Németország ugyanis most kötötte meg az összes európai államokkal a kereskedelmi szerződéseit s mihelyt ezek életbe lépnek, gyökeres változáson megy keresztül a német birodalom felé irányított export. A kereskedelmi szerződések gyökeres ujtása ugyanis abban áll, hogy rendkívül magas védvammal sújtja a legtöbb mezőgazdasági cikket, úgy, hogy azoknak bevitele sok tekintetben csaknem lehetetlenné van téve. Azt a célt akarják ezzel a német intéző körök elérni, hogy Németország mezőgazdasága lehetőleg kizárólagosan fűdözze a belföld szükségletét s a külföldi áruk most a mezőgazdaságnak ne csinálhassanak konkurrenciát. Ezáltal a német földbirtokosok és gazdák földjük terméséért jóval magasabb, 20—40 százalékkal jobb árakat érnek el. Ez az érem egyik oldala. A másik, a sokkal kirívóbb az, hogy az élelmiszerek ára német földön 20—40 százalékkal fog felszökni. Ezért üdvözlik a német gazdák örömmel az új kereskedelmi szerződéseket, viszont ezért lázong a szerződések ellen a lakosság túlnyomó többsége, amely nem agrikulturából él.

Igy akarja a Németországban uralkodó rendszer az ottani dzsentryt, a junkereket, a földbirtokosokat és gazdákat támogatni, erősíteni, hogy a folyton növekvő szervezett proletáriátus ellen sikerrel védekez-hessék.

Ez mind igen szép dolog, de sajnos, ami a német gazdának üdvére válik, az csapás lesz a magyar gazdára nézve. Magyarország Ausztria után Németországba szállította a legtöbb mezőgazdasági terményt, első sorban szarvasmarhát, árpát, birkát, gyümölcsöt s nyers bőrt. Németország felé irányított exportunk évente 200 millió koronát tett ki.

Hát ennek a kétszáz milliónak a nagyobbik felétől a jövő évtől kezdve vegyenek bucsut a magyar gazdák. A jövő év tavaszán lép életbe az új kereskedelmi szerződés s mi meg fogunk szünni Németországba szarvasmarhát, árpát és búzát stb elfogadható feltételek mellett szállithatni. Az árpa vámja pl. két koronáról négy koronára emeltetett az új kereskedelmi szerződésben. A szarvasmarháé pedig ötszörte nagyobb lesz, mint most. Nyilvánvaló tehát ezekből, hogy németországi exportunk teljesen tönkre lesz téve. Fenyeget a hat forintos buza réme, fenyeget, hogy mezőgazdasági fölöslegünk jelentékeny részét nem fogjuk tudni elhelyezni.

Zombor ünnepe.

Nem csak Zombor, az egész Bácska ünnepe folyt le a vármegye székhelyén; mert a Bácska földje az, amelyen az első szobrot emelik az aradi vértanuk egyikének. Aradi vértanunak nincs szobra sehol még, csak Zomborban.

Mint már mai számunkban jeleztük tegnap este utaztak a képviselőház, Szabadka és több vidéki küldöttség tagjai Szabadkáról Zomborba. Már utközben is megkezdődött az ünneplés.

A fogadtatás Bajmokon.

A bajmoki vasut állomáson, mint tudósítónk írja, a képviselőház küldöttséget nagy néptömeg fogadta. A fogadtatást a lelkes bajmoki ifjuság rendezte.

Amint a vonat berobogott az állomásra, felhangzott a kiáltás: éljen Kossuth. Ezután Patzauer Stefánia és Berger Ilonka a bajmoki nők nevében csokrokat nyújtottak át Kossuthnak, aki megmondotta a váratlan ünneplésért köszönetet.

A vonat ezután Kossuth, Justh és a többi képviselők éljenzése közben robogott tovább Zombor felé.

A fogadtatás Zomborban.

Tegnap tudósításunkat zombori tudósítónk ma a következőkkel egészíti ki:

Az esti rendes 7.50 perckor berobogott gyorsvonattal érkeztek meg a képviselőház küldöttei, 24 képviselő Justh Gyula és Kossuth Ferenc vezetése mellett városunkba.

Belül a várótermek, az indóház környéke, a perron tömve volt közönséggel, kik kíváncsian várták illustis vendégeinket.

Midőn a jelzett időre berobogott a vonat, s a küldöttség kiszált, a város nevében Latinovits Pál főispán lendületes szavakban üdvözölte vendégeinket. Azután megindult a hosszú kocsisor a városba a hol Fernbach Károly ország. képviselőnél kiszáltak. Fél 9 órakor a zombori függetlenségi párt fáklyásmenetet rendezett a képviselők tiszteletére. A lakosság ünnepies hangulatban az az utcák és tereket egészen okupálta, hogy láthassák a gyönyörű ovatiót, mit a spontán nyilvánuló tisztelet és szeretet vendégeink számára rendezett. 260 fáklya fénye világította be és tarkította utcáinkat.

A függetlenségi párt nevében Markowith bíró üdvözölte Kossuth Ferencet. Kossuth lelkes beszédet tartott, melyet Jovánovits ügyvéd bunyevác nyelven tolmácsolt. Egy része a képviselőknek aztán a színházi díszelőadásra ment. A színház zsu-folásig megtelt a legelőkelőbb helybeli és vidéki közönséggel. A késő éjjeli órákban még mindig hullámozott a közönség az utcákon, hogy a gyönyörű kivilágítást a főutcában szemügyre vegye, szóval mindenkinek felejthetetlenek lesznek ezen ünnepek, melyet Zombor városa a vértanu

szobor leleplezése által a helybeli és a nagyszámu vidéki lakosság hazafias érzésének istápolása céljából rendezett. Ez a szobor lészen nekünk mindenha október 6-án a gyász napján a kegyelet oltára, a hova elzarándokolunk és ifjuságunkat vezetni akarjuk, hogy a hazafias lelkesedést merítsen csüggedés, a balsors perceiben!

A képviselőház részéről a Schweidel-szobor leleplezési ünnepére a következő képviselők érkeztek meg a tegnap esti gyorsvonattal, Justh Gyula, házelnök vezetésével: Bakonyi Samu, Barabás Béla, Benyovszky Móric gróf, Benyovszky Sándor gróf, Csányi Sándor dr, Drakulits Pál, Egry Béla, Endrey Gyula, Fernbach Károly, Jeszenszky Ferenc, Kelemen Béla Koller Tivadar, Kossuth Ferenc, Laehne Hugó, Mihálovits Endre, Mukits Simon, Papp Elek, Piukovich Elemér, Pozsgai Miklós, Udvary Ferenc, Varga Károly.

Szabadkáról: Bezeredy István főispán, Vojnits István báró, Biró Károly dr. polgármester, Purgly Sándor dr, törvényhatósági bizottsági tag érkeztek hozzánk.

A mai ünnep.

A Kossuth Lajos utcán végig 70 zászló jelzi az utirányt a szoborhoz. A város összes hivatalos helyiségei, úgy a magánházak mint az egyletek és testületek épületei is zászlódiszben vannak. A Kossuth Lajos utca, a megyeház előtti szabadság-tér, a Deák és Erzsébet körut zászló diszben pompázik. A szobor előtt két igen csinos, nemzeti draperiával díszített sátor áll, oldalain az ország, a Schweidel család, megye és a város cimerepajzsával ékesítve. A vármegye palotája nemzeti színbe burkolva, a városháza zászló diszben, ahová a szem tekint jól eső érzéssel a trikoloron pihenhet meg. Az egyes testületek részére kijelölt helyek tetszetős kordónnal elzárva, melyeknek póznáin zászlók lengenek. A szobor körül négy, biborba vont arany lándzsás póznán zászlók lengenek, melyekhez körül van erősítve a szobrot eltakaró lepel. A szobor melynek keretét a megyeház előtti gyönyörű liget képezi, smaragd zöld pázsitjával, lombosodó fáival illatos, színes virág ágyaival üde, kellemes hatást tesz a szemre.

A felvonulás már reggel nyolc órakor két csoportban kezdődött. Kilenc óra előtt néhány perccel már mindenki a helyen volt.

Az ünnepi program első pontja Zombor szab. kir. város törvényhatóságának diszközgyűlése volt, melyen Latinovits Pál főispán elnökölt.

Dr. Keiszler J. orvostudor
Vizgyógyintézet
Szabadka, Mária-Terézia park, vasút mellett

Gyógymódok: massage, vizcúra, szén-savas fürdők (nauheimi).
Villanyozás, továbbá orvosi torna. Telefon 211. sz.
Prospectus
Javalva van: az idegbetegségeknél mint: idegesség, hysteria, főfajás, és szedülésnél.
A légző szervek betegségénél: tüdőhurut és nehéz légzésnél (asthma). — Gyomor és bélbajoknál: székrekedésnél. — Szív-bajoknál: szénsavas fürdők (nauheimi). Rheuma és köszvénynél. Mérsékelt árak. Nyáron át frissítő fürdők.

A főispán nagyhatású hazafias beszédben emlékezett meg a vértanui halált halt tábornokról, a csodálatos korról, mely a világ méltó bámulatát felkeltő nagy férfiakat ajándékozott a magyarságnak. A beszédet nagy lelkesedéssel fogadták.

Latinovits Pál nagyhatású megnyitó beszéde után a törvényhatósági bizottság kivonult a szoborhoz, ahol az ünnepély bevezetéseként a zombori iparos-dalárda a Hymnust énekelte el, amire Vértési Károly, a szoborbizottság elnöke, mondta el a leleplezési ünnepélyt megnyitó beszédét.

Ezután Rác Soma, a szoborbizottság alelnöke mondta el beszédét, miközben a lepel lehullott a szoborról. Ezután következett az ünnepély gyönyörű része; Rákosi Jenő, főrendiházi tag nagy hatást keltett ünnepi beszéde, amely után a szobrot megkoszorúzták. Egy alkalmi óda elszavalása után Vértési Károly a szobrot átadta a város közönségének, amelyet Hauke Imre polgármester vett át.

Ezután a menet a szózat elnevelése után visszavonult a közgyűlési terembe, ahol a közgyűlést berekesztették.

Délután 2 órakor ünnepi ebéd volt, amelyen számos felkészültökben ünnepelték a függetlenségi párt vezetőit.

A szobrot a leleplezés után nagy számú közönség látogatja és kegyelettel szemléli azt a rengeteg koszorút, amelyvel a küldöttségek kegyeletük adóját lerótták.

Vi-szautazás.

A képviselőház küldöttségének vezetője Justh Gyula képviselőházi elnök, Kossuth Ferenc és több képviselő ma délután, a politikai helyzet miatt, visszautazott. Szabadkái külön vonaton jöttek, s innen az esti gyorsvonattal folytatták utjukat Bpestre.

A szabadkai állomás perronján Justh Gyulának az állomási főnök táviratot kézbesített.

Szabadka város közgyűlése.

Szabadka város törvényhatósági bizottsága f. hó 25. dikén tartja május havi rendes közgyűlését, melynek tárgysorozatából kiemeljük a következőket:

Arad város felirata, hogy ellenőrzési szemlék novemberben tartásának meg. Sopron-vármegye feliratai a toloncügy és faiskolaügy országos rendezése tárgyában. Heves-megye megkeresése az országgyűlés többségének leendő bizalomszavazás végett.

Tanács javaslatai a hajdújárás, a felső-tavankuti, a halasi országut mentén elterülő homokföldek eladás tárgyában.

Tanács javaslata a csordaközi ut szabályozása, a nap-utcai és tompautcai téglajárda készítése tárgyában.

A Miasszonyunkról címzett iskolának kérvénye egy ártézi kut furatására vonatkozólag.

A Pest szálloda kibővítése és kitatarozása.

Tanács javaslata a nyomda munkák szállítására megtartott árlejtésre vonatkozólag.

Az iskolaszék jelentése a népiskolai ifjúsági könyvtárak létesítése tárgyában.

A vágóhídi szabályrendelet.

Özv. Kovács Simonné és Vidákovics Tamás nyugdíjügye. Pfann Géza iktatónak állásáról történt lemondása. Szülésznők oklevelének meghirdetése.

Megsemmisített ipartestületi választás.

Említettük már, hogy Reisner Lajos dr., ipartestületi biztos, az ipartestület közgyűlésén megejtett előjárásai választást meglebelezte az azal indokolva a felebbezést, hogy a közgyűlés nem volt határozatképes.

Az elsőfoku iparhatóság e felebbezés indokait elfogadva, a választást megsemmisítette. Erre a megválasztott előjárás felebbezte meg az első foku és a választást megsemmisítő határozat, az első felebbezés ellenül azt hozva föl, hogy a közgyűlés elnöke meggyőződhetett volna arról, vajjon határozatképes-e a közgyűlés, s csak ezután kellett volna a választást elrendelni. Ha pedig enélkül rendelte el a választást, ez a határozatképességet már feltételezte.

E második felebbezést Szalay Mátyás főkapitány tegnap referálta a tanácsülésen és referálása alapján a tanács az első foku, a választást megsemmisítő határozatot helybenhagyta.

Egyben elrendelte annak a megvizsgálását, menyiben felel meg a valóságnak a második felebbezés azon állítása, hogy a közgyűlés elnöke által azért rendeltetett el a választás, mert ez a közgyűlést határozatképesnek tartotta?

Az ipartestület tehát újból választ. A második választás, amint az előjelekből következtethetünk, nagyon küzdelmes lesz.

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 18.

Burián István báró küldetése foglalkoztatja most a politikai köröket. A hono regius megérkezését ugyan előre hirdette a sajtó, de idejövételét csak péntekre vagy legfölbjebb szombatra várták, de semmiesetre sem tegnap estére. Így történhetett meg, hogy Kossuth Ferenc, Justh Gyula is nyugodtan elutaztak a fővárosból.

A hono regius a mai nap folyamán senkivel sem tárgyalt. Első sorban Kossuth Ferencnél fog látogatást tenni — természetesen csak holnap — azután Zichy Aladár grófot, Darányi Ignácot és Bánffy Dezső bárót látogatja meg, végül pedig a vezérő bizottság tagjainál tesz külön-külön látogatást.

Burián báró ma délelőtt tíz órakor kocsira ült és sorra elment a vezérő bizottsági tagok lakására, ott hagyván mindenütt névjegyet, ezzel jelezve látogatását.

Félhivatalosan is jelentik, hogy Burián báró ma délelőtt 10 órakor kocsira ült és leadta névjegyet a vezérő bizottság összes tagjainál. Burián báró Apponyi Albert gróffal nem tárgyalt, csak beszélgetett. A tárgyalást Kossuth Ferencel öhajta megkezdeni, mihelyt a koalíció vezére Zomborból visszaérkezik.

Ellenzéki körökben egyébként nem fürnek reményeket Burián küldetéséhez. Hogy mit hozott azt senki sem tudja, de nem hiszik, hogy több koncessióval jött volna, mint annak idején Andrássy Gyula gróf. Már

pedig illetékesen szó sem lehet megegyezésről.

A szabadelpvüpartok legjobban szeretnék, ha Burián küldetése eredménye járna s következne egy új kormány a kinevezése, miáltal a szabadelpvüpart visszanyerné akcióképességét.

Burián tárgyalásai mindenesetre befolyásolni fogják a képviselőház munkaprogramját. Ha nem vezet eredményre, akkor a képviselőháza kezdeményezési jog igénybevételével haladéktalanul megkezdi a pozitív munkálkodást.

Tompa Kálmán balesete.

Megemlékeztünk már makói táviratunk alapján Tompa Kálmánt, színházunk művezetőjét ért szerencsétlenségről. Most a társulat egyik kiváló tagja a következőkben írja le részletesen a balesetet:

Vasárnap este az »Agyal Bandi« előadásán történt a szerencsétlenség. Épen a második kép végén, amikor Andor elrabolja kedvesét és az előhívott csendőr a menekülőknél utánuk lö. Tompa elvégezte jelenését és bejött az öltözőbe.

Lelkiismeretessége azonban nem hagyta nyugodni és kinyitotta az öltöző ajtaját, hogy meggyőződést szerezzen róla, vajjon az a kardalós, aki a csendőr szerepét játszotta pontosan végzi-e el teendőjét és a fegyver nem mond-e csütörtököt. Ebben a pillanatban meglátta a feléje tartott puskát és ösztönszerűleg becsapta az ajtót, de már késő volt a tulerős fojtás iszonyu erővel furódott a jobb combjába.

A gyorsan előhívott orvos aztán kitesztelte a sebet, amely körülbelül két és fél centiméter mély. A fojtás amely egy nyolc milliméteres revolver golyó töltényének alakjához hasonló és kőkemény volt még oldalvást is szakított utat magának a husba. A sebesültet lakására szállították. Szerepét hirtelen én vettem át és játszottam végig. Egy pillanattig sem hagyták magára, mert igazán nemcsak én, de mindnyájan úgy megszerettük ezt az embert, mintha a tulajdon testvérünk volna.

Családja előtt elitkoltuk a dolgot és nem értesítettük őket. Ugyis legnagyobb meglepetésünkre délután Kolozsvárról távirati megkeresés jött az igazgató címére a családtól. Visszasürgönyöztünk, hogy nincsen már veszély. Azonban ez nem nyugtatta meg aggodó nejét és gyermekeit. Kolozsvárról a fia telefonált és apjával akart beszélni. Természetesen nem mehetett és helyette más igyekezett őket megnyugtatni, de hiába.

Tompáné ma délután ideérkezett és most mellette lesz, amíg teljesen felépül. Az orvos állítása szerint egy hét múlva már elhagyhatja az ágyat. Sebláza egyáltalán nem volt. Az éjszakát nála töltöttem és megnyugodva láttam, hogy sebláza nincsen és nyugodtan alszik. Akinek a színháznál napközben dolga volt az elment: addig egy másik volt mellette, aki épen akkor nem volt elfoglalva. Most még mozdulnia sem szabad, mert a seb feltörne.

Igazán megható volt a szeretetnek és ragaszkodásnak a nyilvánítása eziránt az ember iránt városzerte. Az ország minden részéből kapott részvétliratokat, lakása egész bucsujáró helylyé változott át.

Ez volt ittartózkodásunknak egyedüli érdekessége, sajnos — szomorú érdekessége.

HIREK

TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Május 20. A tanító nő képző-intézet házi hangversenye.

Május 21. A szabadkai gazdakör közgyűlése saját helyiségében.

Május 28. Hangverseny a főgimnáziumban

Május 31. A szabadkai tanítói lakó-kör ülése d. e. 9 órakor a központi elemi iskola dísztermében.

Junius 11. A m. á. v. altiszti kör műpártoló osztályának műkedvelői színelőadása a városi színházban.

Junius hó 12-én a Magyarországi Famunkások Szabadkai Szakosztályának színelőadással egybekötött táncvigalma a Hungáriában.

Junius 12. A szabadkai I-ső nőegylet és a szent Antal kenyere című kath. népkönyha népiünnepélye.

— **A honvédség köréből.** A honvédelmi miniszter Margittay Jenő honvédfőhadnagyot a nyitrai honvédszolgálatvezetőtől a szabadkai 6. honvédszolgálatvezetőhöz helyezte át.

— **A földművesiskola új igazgatója,** amint értesülünk, ma érkezik meg Karcagról Szabadkára, hogy földművesiskolánk vezetését átvegye.

— **Bácskai orvosok gyűlése.** A bácskai orvos szövetség évi közgyűlésének előkészítését tegnap Zomborban tárgyalta az előkészítő bizottság, mely alkalommal városunkból Dr. Révfy Jenő hatósági orvos jelent meg. A június hó közepén megtartandó szövetségi ülés színhelye Palics fürdőnk lesz.

— **Egyházi zene.** Sokoldalú és termékeny zeneköltőnk Gaal Ferenc zenedeigazgató újabb egyházi zeneszerzeménnyel gyarapította enembeli kiváló alkotásainak számát. Mint az izr. hitközség karnagya újabb érdekes és értékes zeneművet produkált Kiss József költeményének megzenésítésével. A templomi énekkar holnap, pénteken este hét órakor az ünnepi istentisztelet bevezetéseként adja elő Gaal Ferenc legújabb egyházi zeneművét.

— **Fővárosi küldöttség Szabadkán.** A székesfőváros öttagú küldöttsége Lung György helyettes polgármester vezetésével tegnap utazott Zomborba a Schweidel-szobor leleplezésére. A küldöttség utbaejtette Palics fürdőhelyünket és egész idejüket, amely utjuk megszakításával rendelkezésükre állott, Palicson töltötték. Alig győztek betelni a hatóság dicséretével, amelyet Palics fürdőnk felvirágoztatása miatt halmoztak a magistratusra. Délben a Barnaféle vendéglő asztalainál ebédhez ültek és itt sem tudtak elég dicséretet halmozni az új vendéglőre, aki ki is tett magáért és a fővárosiak előtt is kiérdemelte a modern fürdőhelyek vendéglőseinek rovására az elismerést.

— **Meghívó.** A szobafestő és mázó segédek által előterjesztett munkarend és bérköveteléseknek folyó évi május hó 21-én (vasárnap) délelőtti 9 órakor az ipartestület tanácsstermében leendő tárgyalására a szobafestő és mázó mestereket s a segédek megbízottjait ez uton is meghívja az ipartestület elnöksége.

— **Mezőgazdasági tanfolyam a földműves iskolában.** A hivatalos lap mai száma hozza, hogy a földművelésügyi miniszter az összes földműves iskolákban mezőgazdasági tanfolyamot engedélyezett a néptanítók számára. — Az országos földműves iskolában 280 tanító nyer a négy

hetes tanfolyamon oktatást. A szabadkai földmives iskolában 20 tanító vesz részt a tanfolyamban. A tanfolyam alatt minden tanító 100 korona átalányban részesül.

— **Milyen idő lesz?** Meteor jelenté: Jelzésem szerint a változások a csomópontok hatáskörében jöttek elő és pedig a 8-ki csomópont erősebb jellegűvé vált az által, mivel a Nap félfordulata is még — április 28-tól számítva — hatáskörébe esett, amelynek folytán s mert a napfoltok közül is egyik eltűnt, hőszűrés és eső is következett, be, amely, ha nem is volt elegendő, de legalább az eddigiéknél kiadóbb volt elegendő de legalább az eddigiéknél kiadóbb volt 9-én. A 12-ki szintén hozott csekély esőt. Ezt követően a 17-ki csomópont esős jellegű s ez kiadóbb esőt ígér. A 22-ki még enyhébb, de a 24—26 már hideg, amely kedvező esetben hűvös esőt, kedvezőtlen esetben pedig fagyot hozhat, amelyet követően változó időjárást kapunk május végéig. Junius hónap eleje igen változatos, csapadékos jellegű, 3-kát követően meleg, állandó jelleggel 14-ig. Ezután a meleg gyengül esőt hoz s ezt követően újra meleg 22-ig, amidőn igen változó jelleggel lehül és eső várható, amely változó jelleg egész 30-ig trrt nagyobb szelekkel.

— **Villámcsapás Bajmokon.** A keddi óriási viharok Bajmokon is volt áldozata. Özv. Fehér Józsefné Kossuth Lajos-utcai házába este 7 órakor, épen amint a család együtt ült és vacsorázott, beütött a villám. Egy pillanat alatt az egész ház lángba borult és a tűz az egész épületet a melléképületekkel együtt elhamvasztotta. Emberéletben szerencsére nem esett kár, az anyagi kár azonban meglehetősen nagy, mert a padláson tekintélyes értékű gabona volt felhalmozva, mely nem térül meg, miután nem volt biztosítva. — Néhány uriember önfeláldozó mentésének volt köszönhető, hogy a hatalmas szomszéd épületek, köztük a Berger-féle áruház nem lett a lángok martalékává. Biztosra vehető most már, hogy ezek után be fogja látni a képviselőtestület, hogy a hiányos tűzrendszert lendíteni kell és meg fogja alakítani az önkéntes tűzoltóságot.

— **Az óbecsei dalárda Szombathelyen.** Az országos dalverseny az idén Szombathelyen augusztus 12. és 15-ike közt tartják meg. — A versenyre eddig 33 dalárda jelentkezett, köztük az óbecsei is, azonban a szabadkai eddig még nem.

— **Tiltott husvágás.** Alig néhány hét előtt érte tetten rendőrségünk egyik helybeli husvágót, hogy közegészségellenes és a város anyagi megkárosítását előidéző tiltott uton manipulált ipartelepén, ma már újabb

eredményről számolnak be a kettőzött erélyű felügyelet eredményeképp. A Pércsics-féle hentesüzlet nagyszabású manipulációit leplezték le ma Marodics és Kukla detektívek, továbbá Govorkovics vágóhídi hivatalnok. Pércsics hosszú idő óta sertéseket, marhát és borjut vágott saját lakásán s tisztátalan uton juttatta áruit a vevőközönség használatába. Szalay főkapitány a mai kihallgatás után 3 napi elzárásra és 100 korona pénzbüntetésre ítélte Pércsicset.

Összeomlott fal.

— **Munkások szerencsétlensége.** —

Az építkezési munka kellő felügyeletének hiánya ma Szabadkán is komolyabb baleset okozója volt.

A Zombori uton levő Joó Dezső féle ház udvarán melléképületek emelését vállalta el Kertész Lukács helybeli vállalkozó.

Az építési munkát ma kezdték el azzal, hogy az emelendő épület alapzatát ásták az e végből felfogadott munkások.

Mezei Bálint és Borosai József munkások ezalatt egy falat bontottak az udvaron. A déli pihenő után folytatták a munkájukat s ekkor történt a szerencsétlenség. A háztető beszakadt s a fal is egész hosszaságában összeomlott.

A kötörmelék ráhullott a két munkásra, kik közül az 50 éves Mezei Bálintot teljesen eltemette, míg Borosai József jelentéktelenebb sérülések árán menekült a veszedelemtől.

Mezei Bálint az egész testén súlyos zuzódásokat szenvedett, úgy hogy most élet-halál között lebeg a kórházban.

A rendőrség az építési vállalkozó ellen akit a mulasztás terhel, az eljárást megindította.

TÁVIRATOK

A képviselőház bizottságainak ülése.

Budapest, május 18. A képviselőház mentelmi bizottsága f. hó. 20-án szombaton délelőtt 10 órakor ülést tart, a melyben azon 12 képviselő ügyét fogják tárgyalni, a kik képviselőház legutóbbi ülésén mentelmi joguk megsértését bejelentették. A képviselőház kérvényi bizottsága f. hó. 20-án délután 4 órakor tart ülést. A képviselőház VIII. bíráló bizottsága f. hó. 20-án délelőtt 9 órakor ülést tart.

Scharf Mór apja haldoklik.

Budapest, május 18. A tiszai-eszlari-pőr főhősének, Scharf Mór

édesapja, Scharf Salamon haldoklik. Tegnap szélhűtés érte és félholtan szállították a Rókus-kórházba. A szegény ember hozzátartozói értesítették fiát, Scharf Mórót Amsterdamba. Érdekes, hogy a fiu néhány nap előtt látogatáson volt édes apjánál és nem sejtette, hogy utoljára látta.

Demkó Kálmán mandátuma.

Budapest, május 18. A kurián ma tárgyalják a Demkó Kálmán szabad-
elvé-párti képviselő mandátuma ellen beadott petíciót.

Baleset alagut építésnél.

Bécs, máj. 18. Ardningból jelentik, hogy a Bosruck alagut déli alapján vízbeszakadás történt. A vízbetörés 17-én délután 2 órakor történt (másodpercenként 1100 literrel. A kőzet szilárd úgy, hogy beomlás veszedelme nem forog fenn, de minden munkát abba kellett hagyni mert az alagut teljesen el van borítva, hogy meddig fog szünetelni a munka, előre meg nem határozható. Mindenesetre a Bosruck alagut elkészítése késedelmet fog szenvedni, Az újabb vízbeszakadás annál is terhesebb, mert már 135 méteres furás történt úgy, hogy a munka sima haladásával az alagutátörésnek a jövő héten kellett volna befejezést nyernie. Wurmb osztályfőnök és Hanack műszaki főtanácsos ma este a helyszínére mentek. Később érkezett távirat szerint apad a vizáramlás. A víztömeg ma délelőtt 9 órakor 500 liter volt másodpercenként. A munkát nem lehet megkezdeni.

Öngyilkos müegyetemi hallgató.

Budapest, május 18. Böhm Vilmos 20 éves müegyetemi hallgató ma reggel az Üllői-ut 22. számú házában halántékon lőtte magát és meghalt. A szerencsétlen fiatal ember, aki már tavaly is követelt el öngyilkoskísérletet, nem hagyott hátra semmiféle irást melyből öngyilkosságának okára következtetni lehetne. Tegnap este, amikor hazajött, a házimesterrel kedélyesen elbeszélgetett, ma reggel halva találták az ágyában. Félegyházán lakó szüleit táviratban értesítették fiuk szerencsétlenségéről.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Névjegyzéke a szabadkai kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírószághoz 1905. év III-ik ülészakára kisorsolt esküdtnek. Rendes esküdt: Kádár György, Schreiber Mór, Dr. Brenner József, Lányi Mór, Dulits Máté, Fazekas Lajos, Springer József, Latki Lajos, Decsi Dezső, Koch Mór, Horváth Kálmán, Dr. Fischer Jákó, Hirschberger József, Sinkovich József, Szabados Sándor, Pirnitzer Vilmos, Sugár Manó, Hercl József, Molcer Károly, Lendvay Antal, Buchwald Lázár, Deák István, Birkáss József, dr. Klein Mátyás, Illgen János, Pollák József, Milkó Henrik, Bartek Károly, Dr. Reisner Lajos, Ljubibraticy Kelemen.

Helyettes esküdt: Mamuzsich Gergely, Majláth Gergely, Péics t. János, Páncsics József, Mánits Vince, Grünfeld Lipót, Rómits József, Ivánics József, Kuluncsics Balázs, Farkass József.

Kiadó lakás.

A Bercsényi és Katona utca sarkán egy üzlet helyiség két szobával és a hozzátartozó helyiségekkel 1905. évi augusztus 1-ére

kiadó

ugyanott két szobás lakás a hozzá tartozó helyiségekkel 1905 évi augusztus 1-ére kiadó.

Bővebb értesítés a fenti házban vagy a tulajdonosnál VI. kör Odor utca 116. sz.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

61.

Az ünnepi terem csillárjainak fénye néhány szomorú, lesújtott emberre esett. Anna édes anyjához sietett, mikor ez elájult. Wittgenstein komolyan magához intette, mire visszatért hozzá és fejcskáját mellére hajtotta. Wittgenstein gyengéden, szeretettel simította végig a szőke hajfürtöket és fájdalmasan pihentette tekintetét szegény gyermekén.

— Menj a szobádba, szólalt meg remegő hangon és mikor Anna kérést tekintetét anyjára vetette, az apa tagadólag intett fejével. A szegény gyermeknek el kell felednie, hogy anyja van.

Anna fájdalmas szívvel távozott. Az események oly gyorsan, oly váratlanul történtek, a helyzet oly annyira idegenszerű volt, hogy nem érthette meg, miért viselkedik apja

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!

Óvakodjunk tehát hatáskörű külföldi utánzatok megrendelésétől és kérjünk határozottan csak egyetlen valódi gyártmányú KATONA-féle igazi Növény Essencia-Fluidot, mely 12 üveg 4 kor., 1 üveg 40 fillér.

Minden olyan FLUIDOT, melyen nem áll rajta Katona név, vissza kell utasítani, mivel hamisított.

Budapesten: Török József gyógyszerháza;
Kapható Szabadkán: Katona Agoston gyógyszerész Csernevitcs-utca; Wachsmann Jenő gyógyszerész Széchenyi-tér; Zalán Béla droguistás Kossuth-u; ifj. Hoffmann József gyógyszerháza III. kör Zimonyi-ut.

Megvizsgálva és véleményezve!

Ma már minden ember tudja, hogy a világhírű

Valódi Növény Essencia-Fluid

csak „KATONA-féle” „K. A.” védjeggyel!

Páratlan — nélkülözhetetlen — elérhetetlenül megbízható nagy gyógyhatású házi gyógyszer. Gyorsan gyógyít minden gyomor rendetlenséget, megszüntet gyomor- és hasgöresőt. Kitűnő szer minden gyengeségben, étvágytalanságban stb. Gyorsan étvágyat gerjeszt, így a test erőfokozódását — a test súlyának növekedését idézi elő, az egész idegrendszert megerősíti. Mint külszer, fényesen bizonyult köszvénynél csuznál, tagszagatásnál stb.-nél.

Megvizsgálva és véleményezve!

oly ridegen anyjával szemben, miért választja el tőle mintegy erőszakkal. Mit véthetett az anyja, hogy atyja oly kiméretlenül bánt vele annyi idegen ember előtt? Ezek a kérdések merültek fel gyermekies lelkében, de feleletet nem talált. A szive majdhogymegtört a fájdalomtól, mikor a szobájába ért.

Az izgalmas események közepette senki sem ügyelt Meinert Miksára, aki mintegy megdermedve nézte az imént leírt drámát. Borzalmat érzett, megtudva, kinek a keze közé került, mikor Wehlertet megajándékozta barátságával. Lelkében főljő sejtelen támadt, hogy egy csaló játéklabdája volt, hogy a csaló kiaknázta könnyelműségét és fiatalságát, s ezeket aknázta ki a barátság színlelésével. Wehlertet most szemeláttára tartóztatták le és a hamis váltót még nem kapta vissza. Kinél lehet ez a váltó? Minő jövő vár rá? Maga előtt látta a fegyházat összes borzalmaival és következményeivel.

Meggyengült teste, amely a dorobézolva töltött éjszakák és az utóbbi napok izgalmai következtében sokat szenvedett, ezt az utolsó csapást nem viselhette el. Rettenetes változás történt vele. Az arca agyagsárga lett, a szemei kidülledtek, az ajkai idegesen rángatództak, a kezeivel a levegő és segítség után kapkodott. Ajkai közül vad kacaj tört elő és azután száját elöntötte a vér. Két kar ölelte át és tartotta föl, hogy el ne essék.

Emil figyelte meg a fiatal ember lelkiállapotát s így a veszély pillanatában segítségére siethetett. Óvatosan fektette le a dívánra és aggodalmasan hajolt föléje. A sértéseket, melyekkel csak az imént illette, már elfelejtette, megbocsátotta. Csak a szenvedő embert látta maga előtt.

Wittgenstein és Meinert is hozzá rohantak. Gyorsan orvosért küldtek és intézkedtek, hogy a fiatal embert az apai házhoz szállíthassák.

A bűnügyi tanácsos megtörtén állt eszméletlenül fekvő fia előtt. Amitől oly régen félt, az bekövetkezett. A gyenge test már nem tehetett eleget tőle várt követelményeknek.

— Menjen haza, Baum ur, szölt Wittgenstein Emilhez. Önnek is szüksége lesz a nyugalomra az izgalmas események után, melyeket itt átélt. Néhány elősiető szolga a még mindig eszméletlenül fekvő Emilt más szobába vitte. Most a bűnügyi tanácsos is Emilhez fordult.

— Holnap majd többet hall felőlem, szölt hozzá, megindultan szorítva vele kezét. Ajánljon édes atyjának és mondja meg neki, hogy meg fogom látogatni. Azután majd, remélem, hogy meg fogja bocsátani azt az igazságtalanságot, amit Önnel szerencsétlen fiam elkövetett.

Emil bucsuzott. Már is megbocsátott Miksának, a szegény, szerencsétlen fiatal embernek. Szívében még csak a neheztelésnek sem maradt nyoma.

A két férfi egyedül maradt a fényesen kivilágított teremben, egyedül azzal a nővel, aki kettőjüket és még egy harmadikat boldogtalanná tett.

Komorán tekintettek e nőre, mikor ez ájultságából magához tért.

Tekintete a két férfiúra esett. Borzalom remegtette meg testét. Az események emléke feltámadt lelkében, mire szemei önkénytelen ismét becsukódtak.

— Ő a tied, szölt Wittgenstein Meinerthez. Holnap tedd vele azt, amit a kötelességed parancsol.

Ezzel a két férfiú is elhagyta az ünnepiesen díszített termet.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

DUGOVICH IRE.

Laptulajdonosok: A Z ALAPÍTÓK

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

Tiszta és jó csomagolópapír
lapunk nyomdájában
különként is kapható.

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, az Egressy-utcában levő jó hírnevű

huscarnokomat

május hóban

Wesselényi-utca, Dr. Békeffy Gyula ur házába

(a polgári leányiskolával szemben) helyezem át.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve maradok tisztelettel

Schlesinger Ferenc
mészáros.

Minden üzlet ember gazdag

és szerencsés lehet.

ha az üzletének reklámot csinál és azokat kladek és Hamburger vilanyerőre berendezett könyvnyomdájában készítetteti.

A régi baromvásártéren, Pénzes-utca végén

egy ház

323 öles udvarral

jutányosan szabadkézből eladó. Cim a kiadóhivatalban.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér Legkisebb hirdetés 30 fillér

Házvezetőnői állást keres egy idősebb nő. Cim a kiadóhivatalban.

Egy könnyű amerikaner kocsii és egy Adria bicykli eladó.

Raktár kiárusítás minden elfogadható árban Kész női ruha, blous, alsó szoknya, gyermek ruha, női ing stb. VI. Deák-utca Dr. Szilassi házában a teljes berendezés eladó.

Antikvárium Könyv-, papir-, zeneműkereskedés és kölcsönkönyvtár van Szabadkán a gymnasiummal szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölcsönkönyvtárának havi 30 kr. a díja. Cigaretta papir 100 drk-os dobozokban csak 9 kr., legfinomabb csak 11 kr. Használt könyveket zeneműveket vesz. Levélpapírok, emlékkönyvek, képes könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olcsón lehet venni az Antikváriumban Szabadkán.

Pénzbeszedő csekély ovadékkal aki egy házi ipari cikk elárúsítására képesnek érzi magát fix fizetés magas jutalék mellett azonnali lépésre állandó alkalmazást nyer helyben egy elsőrendű gyári cégnél. Cim a kiadóhivatalban.

Társat keresek merlevő kitűnő képviselőtekhez, 3-4 ezer forinttal. Német, Szoudy-u. 30.

Társ kerestetik 8 év óta fenálló vidéki nagyobb város legforgalmasabb helyen létező virágzó fűszerüzletem fejlesztése céljából 6-10 ezer frt befektetéssel. Személyes működés kívánatos. Ajánlatok Horváthy J. Budapest, Baross-utca 46 címre kéretnek.

Írógép, kifogástalan, sürgősen jótállással eladó. Stern Ottó Andrássy-ut 51.

Szabónó ajánlkozik női ruháknak divatlap szerint való elkészítésére jutányos árban. Szobotinovits Margit, IX, Soroksári-utca 55. ajtó.

HIRDETÉSEK

felvéletnek Kladek és Hamburgernál

DEUTSCH ALBERT

czipőraktára Szabadka, Főtér 1 szám.

Gyermek fűzős cipő barna v. fekete.

Legnagyobb választék!

Legjobb kivitel!

Leány fűzős cipő fekete v. barna.

Valódi Goodyear „Világ-czipő a jelenkor elmert legjobb cipője.

Férfi czugos tartós ft. 2.50
Férfi fűzős cipő, erős „ 3.—
Férfi fűzős Boxc pő „ 4.50
Tiszti cipő borjubőrből „ 4.75
Goodayer varrott.
Férfi fűzős cipő barna bőrből, elegáns „ 4.—
Férfi fűz. cipő Chevraból „ 5.50
Goodayer varrott.
Férfi hegymászó cipő „ 6.75

A cipők megóvására a legjobb a NORMA és ROYAL-creme.
A bőrt tartóssá teszi és szép fényt kölcsönöz.

Elegáns! Olcsó!
Köni ipar!

Női czugos cipő ft. 2.50
Női fűzős cipő, tartós „ 2.75
Női gombos cipő, fekete „ 3.—
Női fűzős cipő, barnabőrből „ 3.—
Női fél cipő fekete bőrből „ 2.—
Női fél cipő barnabőrből „ 2.25
Női fűzős cipő Chevraból „ 4.5
Goodayer varrott, elegáns, sikkes.

Divatos formák!

Jó anyag

Tartósság

Kiváló minőség!

Mindennemű cipőjavítások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek

Nyomatott a kiadók Kladek és Hamburger könyvnyomdájában Szabadkán.